

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de opvolgingsdoorlichting van Sint-Claracollege te ARENDONK

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Instellingsnummer 29454

Instelling Sint-Claracollege

Directeur Willy BRION

Adres Kloosterbaan 5 - 2370 ARENDONK

Telefoon 014-67.85.72

Fax 014-67.16.83

E-mail info@sintclara.eu

Website <http://www.sintclara.eu>

Bestuur van de instelling VZW KOR Turnhout

Adres Noorderlaan 108 - 2030 ANTWERPEN

Scholengemeenschap SGKSO Arendonk - Beerse - Turnhout

Adres Kloosterbaan 5 - 2370 ARENDONK

CLB Vrij CLB Kempen

Adres Rubensstraat 170 - 2300 TURNHOUT

Dagen van het opvolgingsbezoek 10-05-2016

Einddatum van het opvolgingsbezoek 10-05-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 30-05-2016

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Jurgen HUS

Teamleden Marie-Rose VAN NOOTEN, Ludo POTTIER

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 HISTORIEK.....	4
2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)	4
3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?	4
3.1 Techniek in de eerste graad in de A-stroom (leerplan D/2010/7841/017).....	4
3.2 Economie in het aso in de derde graad Economie-moderne talen en Economie-wiskunde (leerplan 2006/051)6	
3.3 Engels en Frans in het aso in de derde graad Economie-moderne talen (leerplannen 2014/03, 2014/05)	8
4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG	9

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de opvolgingsdoorlichting van de school door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Als de school bij een doorlichting een beperkt gunstig advies kreeg, volgt na de periode, vermeld in het advies, een opvolgingsdoorlichting. Tijdens een opvolgingsdoorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de bij de voorgaande doorlichting vastgestelde tekortkomingen voldoende werden geredimeerd.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een (opvolgings)doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de school karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de school
- proces: initiatieven die de school neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de school met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

Tijdens het opvolgingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

De opvolgingsdoorlichting resulteert in een opvolgingsverslag dat bestaat uit een concluderend gedeelte en een advies.

Het concluderende gedeelte omvat de conclusies van de opvolging.

Het opvolgingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan twee adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve opvolgingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 HISTORIEK

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats van 28-01-2013 tot 01-02-2013 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies. Vanaf 01-02-2016 moet de school kunnen aantonen dat tekort(en) die aan de basis lagen van dit advies, in voldoende mate werden geremedieerd. Dit verslag beschrijft in welke mate de school daarin is geslaagd.

2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)

- de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	techniek	
Graad 1 Handel	techniek	
Graad 1 Latijn	techniek	
Graad 1 Mechanica-elektriciteit	techniek	
Graad 1 Moderne wetenschappen	techniek	
Graad 1 Sociale en technische vorming	techniek	
Graad 3 ASO Economie-moderne talen	Engels, Frans	economie, Engels, Frans
Graad 3 ASO Economie-wiskunde		economie

3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?

3.1 Techniek in de eerste graad in de A-stroom (leerplan D/2010/7841/017)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd en de evaluatie is voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod	Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat het toepassingsgebied biochemie onvoldoende werd behandeld.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	Tijdens de opvolgingsdoorlichting is vastgesteld dat het onderwijsaanbod evenwichtig en volledig is. Het toepassingsgebied biochemie wordt in voldoende mate behandeld. Over de twee leerjaren heen evolueren de techniekprojecten voldoende van gesloten en eenvoudige projecten naar meer open, creatieve en complexe projecten. Binnen het tweede leerjaar dient de volgorde van de projecten wel bewaakt te worden in functie van de stijgende moeilijkheidsgraad. De projectbundels zijn voldoende volgens de vijf stappen van het technisch proces uitgewerkt. Regelmatig worden de projecten en de opdrachten geëvalueerd en bijgestuurd.
<i>Samenhang</i>	

Onderwijsorganisatie Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat de grootte van sommige klasgroepen, zeker in één van de gebruikte klaslokalen, een belemmerende factor was om de leerplandoelen succesvol te realiseren.

Samenstelling klasgroepen

Hoewel er vanuit het beleid meer aandacht is voor de vorming van de klasgrootte, zijn er nog steeds klasgroepen met meer dan 20 leerlingen. Hierdoor blijft het voor de leraren moeilijk om vooral de stap ‘maken/realiseren’ optimaal te kunnen realiseren.

Uitrusting

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

Tijdens de doorlichting beschikte één van de lokalen niet over voldoende computers, waardoor de invulling van de ICT-integratie bijna niet gerealiseerd kon worden.

Momenteel gaan alle technieklessen voor de A-stroom door in een ruim en degelijk ingericht vaklokaal.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De evaluatie was tijdens de doorlichting onvoldoende valide, evenwichtig en transparant en bestond vooral uit een aantal productevaluaties. Duidelijke evaluatiecriteria ontbraken en zelfevaluatie kwam slechts zelden aan bod.

De afgelopen jaren heeft de vakgroep, onder aansturing en begeleiding van het beleid, afspraken gemaakt betreffende de evaluatie. Deze is voldoende valide en bestaat zowel uit proces- als productevaluatie. Per project en per leerling is er een evaluatiefiche opgesteld die gekoppeld is aan de te bereiken doelstellingen in elk project. Zelfevaluatie door de leerlingen is voorzien. Voor de theoretische leerinhouden zijn de meeste vragen bij de toetsing duidelijk opgesteld en afgestemd op de leerplandoelstellingen. De evaluatie is voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen en dient ter ondersteuning voor de leerling om zijn eigen leerproces bij te sturen.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat de vakvergaderingen nog onvoldoende aangewend werden om het onderwijsleerproces te evalueren en bij te sturen.

Het schoolbeleid voerde op basis van de vaststellingen van de doorlichting een SWOT-analyse (strengths, weaknesses, opportunities en threats) uit. Dit vormde het startpunt voor de ontwikkeling van een uitgebreid actieplan op basis van drie kapstukken: leerplanrealisatie, leerplanevaluatie en deskundigheidsbevordering. In het kader hiervan werden de afgelopen jaren opleidingen en vormingen voorzien voor zowel de vakgroepen, als de individuele leraren.

Voor de vakgroep techniek was dit een aanzet om haar werking te optimaliseren. Tijdens de opvolging werd vastgesteld dat de vakdeskundigheid en de samenwerking sterke punten blijven binnen de vakgroep. Ze vergadert op regelmatige basis en heeft de afgelopen schooljaren sterk ingezet op een degelijke leerplanstudie. Duidelijke afspraken in verband met de vakinhoudelijke aspecten zoals onder andere de evaluatiecriteria en het aangeboden cursusmateriaal zorgen voor een grote gelijkgerichtheid onder de leraren.

3.2 Economie in het aso in de derde graad Economie-moderne talen en Economie-wiskunde (leerplan 2006/051)

Voldoet niet

De leerplanrealisatie voldoet niet wegens het niet aanreiken van bepaalde leerplandoelstellingen. De evaluatie beantwoordt onvoldoende aan de eisen van transparantie, representativiteit en validiteit.

Onderwijsaanbod	Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat de leerplanrealisatie niet voldeed.
<i>Volledigheid</i>	Dit was te wijten aan veelvuldige lesuitval in combinatie met een onzorgvuldige planning. Van het thema 'Ondernemen is prestaties evalueren' werd enkel het begrip 'balanced scorecard' even aangeraakt. De ondernemingsprestaties werden niet getoetst op basis van indicatoren uit de balanced scorecard. De sociaal-ethische audit en het budget als controle-instrument kwamen evenmin aan bod.
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

Uit de opvolgingsdoorlichting blijkt nog steeds een gebrekkige leerplanrealisatie. Het thema 'Ondernemen is prestaties leveren' werd vorig schooljaar niet aangeboden. Ook het thema 'Monetaire politiek' werd nauwelijks tot niet behandeld. Een onzorgvuldige planning en veelvuldige lesuitval binnen het twee leerjaar vormen hiervoor opnieuw de voornaamste oorzaak. Zo wordt het thema 'Ondernemen is samenwerken' in het eerste of het tweede leerjaar aangeboden zonder afdoende planmatige aanpak afhankelijk van het schooljaar. Dit gebrek aan planmatig werken hypothekeert de leerplanrealisatie waardoor bepaalde leerinhouden niet of onvoldoende diepgaand worden aangebracht. Het efficiënt aanwenden van de economische actualiteit in functie van leerplanrealisatie wordt wel afdoende bewaakt door middel van een actualiteitsopdracht per thema.

Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat er aan de vakgebonden ontwikkeling van de onderzoekscompetentie onvoldoende aandacht werd besteed.

De leerlingen krijgen momenteel zowel in het eerste leerjaar (groepsopdracht) als in het tweede leerjaar (individueel) een globale onderzoeksopdracht waarbinnen alle fases van het onderzoeksproces verweven zitten. Bij de opvolgingsdoorlichting werd vastgesteld dat het confronteren van de onderzoeksresultaten met andere standpunten nog altijd niet aan bod komt. Bovendien ligt de klemtoon van de opdrachten nog onvoldoende op het gericht leren focussen van de onderscheiden onderzoeksstappen binnen één enkele onderzoeksopdracht. Zo laat de kwaliteitsbewaking (bijvoorbeeld via het hanteren van het SMART-principe: specifiek – meetbaar – aanvaardbaar – realistisch – tijdsgebonden) van de formulering van onderzoeksvragen te wensen over. Hierdoor verwerven leerlingen onvoldoende inzicht in het systematisch verloop van het onderzoeksproces.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

Tijdens de doorlichtingsfase werd vastgesteld dat de leerlingenevaluatie onvoldoende beantwoordde aan de eisen van transparantie, representativiteit en validiteit waardoor zij tekort schoot als maatstaf voor het bereiken van de leerplandoelstellingen.

Zowel bij de examen- als bij de toetsvragen ontbrak een voorgedrukte puntenverdeling, waardoor de evaluatie weinig transparant werd.

Uit de opvolgingsdoorlichting blijkt dat bij de toetsvragen de voorgedrukte puntenverdeling nog altijd ontbreekt waardoor dit gedeelte van de evaluatie onvoldoende transparant is voor de leerlingen. Deze is wel opgenomen binnen de examens maar bevat fouten. Zo klopt de totaalssom niet met de puntverdeling per vraag bij bepaalde proefwerken waardoor sommige leerlingen een vertekend beeld verkrijgen van hun resultaten.

Ook bij de thematische actualiteitsopdrachten ontbreekt een puntenverdeling en totaalscore waardoor de verhouding binnen de totale evaluatie onduidelijk is.

Tijdens de doorlichtingsfase werd vastgesteld dat over verscheidene kerndoelstellingen geen vragen werden aangetroffen noch in de examens, noch in de toetsen.

Uit de opvolgingsdoorlichting blijkt dat de vakgroep een controletabel ontwikkelde waarbij de vragen gekoppeld worden aan de leerplandoelstellingen. Deze tabel dient enerzijds als controlemechanisme voor de leerkrachten en anderzijds als overzichtsdokument voor gerichte tekorten bij leerlingen. Deze tabel wordt echter binnen de derde graad niet aangewend. Enkel bij de examens van juni is er, in tegenstelling tot de rest van de evaluatie-instrumenten, een gerichte koppeling van de vragen met de leerplandoelstellingen. Dit bemoeilijkt de systematische kwaliteitsbewaking op de validiteit. De leraren geven aan dat alle leerplandoelstellingen via de proefwerken gerealiseerd worden. Over verscheidene kerndoelstellingen worden echter noch in de proefwerken, noch in de toetsen vragen aangetroffen. Dit betreft voornamelijk de niet-aangereikte leerplandoelstellingen (zie onderwijsaanbod). Een aantal vragen peilen naar doelstellingen die niet tot het leerplan behoren, zoals examenvragen over het thema 'Optimale ondernemingsgrootte' die tot de leerplanrealisatie van de tweede graad behoren.

Tijdens de doorlichtingsfase werd vastgesteld dat in sommige examens te veel aandacht werd geschonken aan begripsmatige en feitenkennis terwijl het leerplan de nadruk legt op het toepassingsgericht karakter van de leerstof.

Uit de opvolgingsdoorlichting blijkt dat de schriftelijke examens voldoende nadruk leggen op het toepassingsgerichte karakter van de leerstof. Het mondelinge gedeelte van het examen bestaat echter uitsluitend uit begripsmatige en feitenkennis waardoor de opportuniteit om leerlingen ook inzichtelijke vaardigheden mondeling te laten toelichten, niet aangewend wordt.

3.3 Engels en Frans in het aso in de derde graad Economie-moderne talen (leerplannen 2014/03, 2014/05)

Voldoet

De school heeft aangetoond dat de tekorten met betrekking tot onderwijsaanbod en evaluatiepraktijk zijn weggewerkt.

Onderwijsaanbod In 2013 toonde de doorlichting aan dat de invulling van het specifieke gedeelte in geen van beide talen voldeed. Bij de realisatie van de decretale specifieke eindtermen ontbrak de invalshoek van de taal als systeem en de onderzoekscompetentie.

Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Daar is verandering in gekomen. De specifieke eindtermen voor de vakken Engels en Frans in het specifieke gedeelte in de studierichtingen met moderne talen van de derde graad worden in voldoende mate gerealiseerd. De frontale aanpak met voornamelijk aandacht voor kennis wijzigde naar een meer procesmatige aanpak met aandacht voor kennis, vaardigheden, competenties en attitudes. Op schoolniveau is er een overzicht van welke onderzoeksvaardigheden de leerlingen gebruiken in de verschillende vakken. De lerarenteams Frans en Engels werken meer gelijkgericht en bewaken de realisatie van de te bereiken specifieke eindtermen. De leerlingen kiezen voor een Engels of Frans literair of linguïstisch onderwerp. Voor de opbouw van de onderzoekscompetenties baseren ze zich op een Research Competence Guide.

De leraren volgen nascholing in het kader van de realisatie van de specifieke eindtermen met betrekking tot de onderzoekscompetentie en lieten zich bijstaan door de pedagogische begeleidingsdienst.

Evaluatiepraktijk Tijdens de vorige doorlichting waren er weinig evaluatiegegevens over de realisatie van de specifieke eindtermen voorhanden. De overwegend kennisgerichte onderwijspraktijk met productgerichte taken en opdrachten heeft plaats gemaakt voor procesgerichte taaltaken. De leraren krijgen een beeld van het individuele leerproces van de leerling.

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie is representatief voor de behandelde leerinhouden en biedt voldoende valide informatie voor een objectieve eindbeslissing. De evaluatiecriteria zijn vaardigheidsgericht. De verwerkingsopdrachten zijn duidelijk. De vakgroep heeft afspraken over de puntenverhouding.

Positief is de aandacht voor zelf- en peerevaluatie.

4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning van tekort(en) zoals vermeld in punt 2 van dit verslag:

ONGUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 3 ASO Economie-moderne talen		economie
Graad 3 ASO Economie-wiskunde		economie

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies met betrekking tot het zelfstandig remediëren van tekorten:

de onderwijsinspectie oordeelt dat de instelling een beroep moet doen op externe ondersteuning om de tekorten te remediëren.

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 en meer bepaald het artikel 39 §4 3°, wordt de procedure tot intrekking van de erkenning van de structuuronderdelen met een ongunstig advies opgestart.

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor Graad 1 A, Graad 1 Handel, Graad 1 Latijn, Graad 1 Mechanica-elektriciteit, Graad 1 Moderne wetenschappen, Graad 1 Sociale en technische vorming.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Jurgen HUS de inspecteur-verslaggever	Willy BRION de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	

5 ADDENDUM

Het bestuur van de instelling heeft een beroep gedaan op art. 41 §2 van het Kwaliteitsdecreet van 8 mei 2009. Het heeft binnen de opgelegde termijn na het ontvangen van het ongunstig advies de opschorting van de procedure tot intrekking van de erkenning aangevraagd op basis van een door het bestuur van de instelling uitgewerkt verbeteringsplan.

Op basis van het ministerieel besluit van 18 mei 2010 houdende delegatie van sommige bevoegdheden inzake onderwijs aan de inspecteur-generaal en conform art. 3 en 4 van het besluit van de Vlaamse Regering houdende de vaststelling van de criteria ter beoordeling van verbeteringsplannen van 17 januari 2014 keurde de inspecteur-generaal het ingediende verbeteringsplan goed. De procedure tot intrekking van de erkenning wordt hierdoor opgeschort tot en met **30 juni 2019**.